HEVO

HEVO fame

Inspiratieboek renovatie

HEVO - renovatie

Renovatie is geen compromis tussen oud en nieuw, maar een kans om het beste van beide werelden te verbinden. In een tijd waarin ruimte schaars is en zorgvuldig omgaan met bestaande gebouwen steeds belangrijker wordt, laten de projecten in dit inspiratieboek zien hoeveel mogelijkheden bestaande gebouwen nog bieden en hoe ze opnieuw betekenis kunnen krijgen.

Binnen HEVO werken we al jarenlang aan de renovatie en transformatie van maatschappelijk vastgoed. Ons renovatieteam zet zich met kennis, ervaring en enthousiasme in voor deze bijzondere tak van de ‘bouwsport’. Met respect voor wat er al is, werken we aan gebouwen waarin het bestaande wordt gekoesterd en tegelijkertijd ruimte ontstaat voor nieuwe kwaliteit en nieuw gebruik.

Van scholen tot een theater, een stadhuis en woonzorggebouwen: elk project vertelt een eigen verhaal. Over behoud en verandering, over uitdagingen, slimme oplossingen en nieuwe perspectieven. In dit inspiratieboek delen we onze projecten én de ervaringen en inzichten die we daarbij hebben opgedaan. Zo geven we een inkijk in een veelzijdig vakgebied waaraan veel HEVO-collega’s met plezier werken.

Veel inspiratieplezier!

Kernteam renovatie HEVO

Arthur van Kempen
Esther Arensman
John Otten
William Verploegen

Inhoudsopgave

1. Christelijk Lyceum Zeist 4
2. Theater De Nieuwe Vorst Tilburg 7
3. Stadhuis Den Helder 10
4. VCL Den Haag 13
5. 't Kloosterhof Aalsmeer 16
6. De Meerwende Badhoevedorp 19
7. Berghorst Apeldoorn 22
8. Vondelschool Bussum 25
9. Aleida Nijland - Universiteit Leiden 28
10. Godelindeschool Hilversum 31

1 Christelijk Lyceum Zeist

Renovatie en uitbreiding van een middelbare school

Door renovatie en uitbreiding is het versnipperde schoolcomplex in Zeist getransformeerd tot één samenhangend geheel.

HISTORISCHE CONTEXT

Het oorspronkelijke gebouw van het Christelijk Lyceum Zeist aan de Lindenlaan (1921), diende als christelijk internaat voor jongens en functioneerde als woon- en studeerplek, inclusief conciërgewoning, voor leerlingen van het naastgelegen gymnasium.

- Het schoolgebouw bestaat uit bouwdelen die in verschillende perioden zijn gerealiseerd.
- Gebrek aan samenhang en overzicht.
- Verouderde voorzieningen en indeling.
- Robuuste basis en sterke ligging.

KEUZE VOOR RENOVATIE

- Bestaande bouw bood kansen voor herstructurering.
- Uitbreiding nodig om groei op te vangen.
- Gefaseerde aanpak maakte continuïteit van onderwijs mogelijk.
- Duurzaam alternatief voor volledige nieuwbouw.

ONTWERPVISIE

- Verbinden van oud en nieuw tot één herkenbaar geheel.
- Centrale ontmoetingsruimte als hart van de school.
- Meer transparantie en interactie.
- Duidelijke structuur en verbeterde oriëntatie.

VERDUURZAMING

- Gebouwschil en installaties zijn geoptimaliseerd.
- Gezond binnenklimaat volgens actuele normen.
- Energiegebruik is structureel verlaagd.
- Materialen geselecteerd op levensduur en onderhoud.

Meer over dit project

2 Theater De Nieuwe Vorst Tilburg

Renovatie van een cultureel gebouw

Het theater in Tilburg is vernieuwd met aandacht voor zowel techniek als beleving. De ingreep versterkt de rol van het gebouw als culturele ontmoetingsplek.

HISTORISCHE CONTEXT

De villa stamt uit 1870 en is oorspronkelijk gebouwd als woonhuis voor de welgestelde lakenfabrikant Adriaan Pieter Ledeboer. Het pand is later ook als kantoor voor de Kamer van Koophandel gebruikt voordat het in 1996 tot theater werd verbouwd.

- Traditioneel theater met duidelijke scheiding tussen publiek en backstage.
- Grote monumentale waarde.
- De entree was onvoldoende herkenbaar en uitnodigend.
- Techniek en voorzieningen waren verouderd.
- Beperkte flexibiliteit voor hedendaagse gebruikswensen en theaterprogramma.
- Grote betekenis voor het culturele leven in de stad.

KEUZE VOOR RENOVATIE

- Behoud van culturele functie en identiteit.
- Efficiënter dan volledige vervanging.
- Mogelijkheid om techniek en publieksruimten tegelijk te verbeteren.
- Continuïteit van gebruik op dezelfde plek.

ONTWERPVISIE

- Behoud van de monumentale waarde.
- Versterken van de publieksbeleving.
- Vernieuwen van foyer en ontvangstgebieden.
- Verbeteren van toegankelijkheid en inclusiviteit.
- Optimalisatie van zaal, zichtlijnen en akoestiek.
- Betere logistiek tussen gebruikersstromen.
- Binnentuin toegankelijk maken.
- Verbeteren samenhang tussen gebouw, programmering en exploitatie.

VERDUURZAMING

- Installaties vervangen door energiezuinige systemen.
- Ledverlichting en efficiëntere techniek.
- Verbeterd klimaatcomfort.
- Lager energiegebruik tijdens het gebruik.

Meer over dit project

3 Stadhuis Den Helder

Renovatie en herbestemming

Een bestaand gebouw is getransformeerd tot een open en toegankelijk gemeentehuis dat aansluit bij de ambities van de stad.

HISTORISCHE CONTEXT

Het stadhuis van Den Helder is gevestigd op de historische rijkswerf Willemsoord, in de monumentale gebouwen 66 en 72, die een rijke maritieme geschiedenis kennen en oorspronkelijk dienden als pakhuizen en werkplaatsen voor de Koninklijke Marine, waaronder functies als mastenloods, takelruimte en zeilmakerij.

- Oorspronkelijk kantoorachtig gebouw met gesloten karakter.
- Niet ingericht op publieksfunctie.
- Beperkte ruimtelijke kwaliteit en uitstraling.
- Strategisch gelegen.

KEUZE VOOR RENOVATIE

- Herbestemming sluit aan bij circulaire ambities.
- Efficiënt gebruik van bestaand vastgoed.
- Lagere impact dan nieuwbouw.
- Kans om gebouw volledig opnieuw te programmeren.

ONTWERPVISIE

- Open en transparant gemeentehuis.
- Publieksruimte als centraal element.
- Balans tussen openbaarheid en werkfuncties.
- Veel daglicht en ruimtelijke kwaliteit.

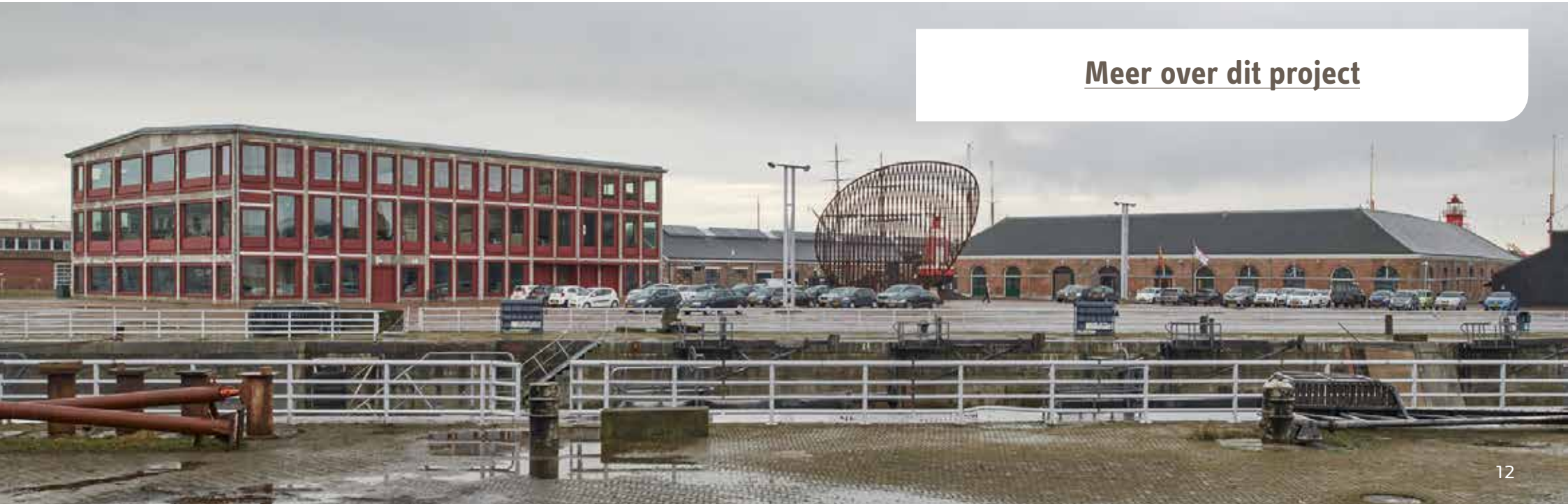

VERDUURZAMING

- Verbeterde schil en installaties.
- Hergebruik van materialen waar mogelijk.
- Energieverbruik teruggebracht.
- Gezond werk- en bezoekklimaat.

Meer over dit project

4 VCL Den Haag

Renovatie van een middelbare school

De villa van het Vrijzinnig-Christelijk Lyceum in Den Haag is vernieuwd met respect voor het bestaande gebouw en oog voor modern onderwijs en heeft een mooie aansluiting met de naastgelegen nieuwbouw.

HISTORISCHE CONTEXT

De villa in villawijk Van Stolkpark is de oorsprong van de middelbare school voor havo, atheneum en gymnasium, waarbij het pand specifiek is ingericht om leren en persoonlijke ontwikkeling optimaal te ondersteunen.

- Karakteristieke villa met herkenbare uitstraling.
- Traditionele indeling met beperkte flexibiliteit.
- Verouderde installaties en comfortniveau.
- Sterke identiteit binnen de stad.

KEUZE VOOR RENOVATIE

- Behoud van architectonische kwaliteit.
- Duurzamer dan vervangende nieuwbouw.
- Doorontwikkeling op bestaande locatie.
- Verbetering zonder verlies van karakter.

ONTWERPVISIE

- Subtiele ingrepen met grote impact.
- Meer openheid en samenhang.
- Heldere structuur en betere bruikbaarheid.
- Aandacht voor sfeer en beleving.

VERDUURZAMING

- Isolatie en installaties gemoderniseerd.
- Verbeterd binnenklimaat.
- Energiegebruik gereduceerd.
- Comfort en gebruikskwaliteit verhoogd.

Meer over dit project

5 ’t Kloosterhof Aalsmeer

Renovatie en uitbreiding van een woonzorgcentrum

In Aalsmeer is woonzorgcentrum ’t Kloosterhof gerenoveerd en beperkt uitgebreid. Daarmee voldoet het gebouw weer aan de eisen van deze tijd. Bewoners beschikken over een zelfstandige kamer met eigen sanitair en een keukenblok.

HISTORISCHE CONTEXT

Zorgcentrum ’t Kloosterhof is rond 1971 gebouwd als klassiek bejaardenhuis. Tussen 2000 en 2002 vond een grote verbouwing plaats, waarbij veel kamers met gedeelde voorzieningen zijn omgevormd tot zelfstandige appartementen. Sinds circa 2010 heeft het centrum bovendien een bredere wijkfunctie gekregen, met onder meer wijkzorg, dagbesteding, activiteiten voor buurtbewoners en een openbare brasserie.

- Oorspronkelijk gebouwd als klassiek bejaardenhuis.
- Eerder grotendeels aangepast tot een moderne woonzorgomgeving.
- Toenemende functie als ontmoetingsplek voor de buurt.
- Combinatie van wonen, zorg en wijkgerichte voorzieningen.

KEUZE VOOR RENOVATIE

- Een groot deel van het gebouw voldeed al aan de actuele eisen. Vervangende nieuwbouw was daardoor niet logisch.
- Beperkte uitbreiding maakte renovatie van de laatste afdeling mogelijk.
- Bestaande kwaliteiten konden behouden en versterkt worden.

ONTWERPVISIE

- Kantoren hebben plaats gemaakt voor zelfstandige bewonerskamers.
- De mooiste delen van het gebouw, grenzend aan de tuin, zijn opnieuw benut voor bewoners.
- Nieuwe kamers zijn gekoppeld aan een royale huiskamer met toegang tot de tuin.
- De uitbreiding sluit zorgvuldig aan op het bestaande gebouw.

VERDUURZAMING

- De gebouwschil van het vernieuwde gedeelte is opgewaardeerd.
- Nieuwe installaties zorgen voor een comfortabel binnenklimaat.
- De energieprestatie is verbeterd.
- Comfort, zelfstandigheid en gebruikskwaliteit zijn verhoogd.

6 De Meerwende Badhoevedorp

Gedeeltelijke renovatie van een woonzorgcentrum

In Badhoevedorp wordt woonzorgcentrum De Meerwende op verschillende plekken gerenoveerd. De laatste kleine, onzelfstandige bewonerskamers worden verbouwd tot ruime kamers met eigen sanitair en een keukenblok. Ook komen er extra huiskamers, een nieuwe ruimte voor dagbesteding en balkons bij twee huiskamers op de verdiepingen.

HISTORISCHE CONTEXT

De Meerwende is gebouwd in 1966-1967. Eind jaren negentig werd het oude verzorgingshuis grotendeels gesloopt en in 2000 vervangen door nieuwbouw. Het centrale deel met de kapel bleef behouden en werd opgenomen in het nieuwe gebouw. Sinds 2025 vindt opnieuw een grote renovatie plaats. Na afronding voldoet het woonzorgcentrum beter aan de eisen van deze tijd en versterkt het zijn rol in de wijk.

- Oorspronkelijk gebouwd als verzorgingshuis in de jaren zestig.
- In 2000 grotendeels vernieuwd, met behoud van het centrale deel en de kapel.
- Laatste onzelfstandige kamers worden aangepast aan moderne woonzorg.
- Belangrijke wijkfunctie met ontmoeting, dagbesteding, wijkzorg en activiteiten.

KEUZE VOOR RENOVATIE

- Een groot deel van het gebouw dateert uit 2000 en voldoet nog aan de actuele eisen. Volledige nieuwbouw was daardoor niet logisch.
- Renovatie maakt gerichte verbetering mogelijk op plekken waar dat nodig is.
- De aanpassingen sluiten aan op de veranderende zorgvraag van bewoners.

ONTWERPVISIE

- De gerenoveerde delen sluiten zorgvuldig aan op het bestaande gebouw.
- Kleine kamers maken plaats voor ruimere bewoners-kamers met eigen voorzieningen.
- Extra huiskamers spelen in op de groeiende behoefte van bewoners met dementie.
- De nieuwe dagbestedingsruimte versterkt de functie van De Meerwende voor bewoners en wijk.
- Balkons bij twee huiskamers vergroten de kwaliteit van wonen en verblijven.
- De renovatie bereidt het gebouw voor op het opendeurenbeleid in de ouderenzorg.

VERDUURZAMING

- Nieuwe installaties zorgen voor een comfortabel en gezond binnenklimaat.
- Waar nieuwe kozijnen zijn geplaatst, is HR++ glas toegepast.
- Door de renovatie verbeteren het comfort, de gebruikskwaliteit en de energieprestatie.
- Door hergebruik van het bestaande gebouw blijft de ingreep doelgericht en zorgvuldig.

MEERWENDE

7 Berghorst Apeldoorn

Renovatie en transformatie van een woonzorggebouw

In Apeldoorn is woongebouw Berghorst getransformeerd tot een woonzorglocatie waar zorg, wonen en ontmoeten sterker met elkaar zijn verbonden. De renovatie heeft het gebouw geschikt gemaakt voor intensievere zorgverlening en gaf de begane grond een bredere maatschappelijke functie voor bewoners en wijk.

HISTORISCHE CONTEXT

Berghorst is eigendom van Atlant en bestaat uit 70 studio's met diverse voorzieningen op de begane grond. Het gebouw werd oorspronkelijk gebruikt als woongebouw voor mensen met een lichte ondersteuningsvraag. Door de extramuralisering van ZZP 4 ontstond de vraag of het bestaande gebouw nog voldoende toekomstwaarde had. Atlant wilde Berghorst doorontwikkelen tot een woongemeenschap waar verbinding, ontmoeting en onderlinge ondersteuning centraal staan. Daarbij stond gemeenschapsvorming centraal: ouderen met een intensieve zorgvraag, studenten en wijkbewoners leven niet naast elkaar, maar meer met elkaar.

- Woongebouw met 70 studio's en algemene voorzieningen op de begane grond.
- Oorspronkelijk ingezet voor bewoners met een lichte ondersteuningsvraag.
- Veranderende zorgvraag maakte herpositionering noodzakelijk.
- Nieuwe visie richtte zich op wonen, zorg, ontmoeting en verbinding met de wijk.
- Begane grond kreeg een maatschappelijke invulling met toegevoegde waarde voor gebouw en buurt.

KEUZE VOOR RENOVATIE

- Scenario-analyse liet zien dat langer exploiteren na ingrijpende verbouw de voorkeur had.
- Renovatie maakte het bestaande gebouw opnieuw geschikt voor wonen met zorg.
- De aanpak sloot aan op het visiedocument Berghorst als woongemeenschap.
- Vastgoed- en zorgexploitatie werden financieel doorgerekend in een integrale businesscase. Daarmee kon de planvorming onderbouwd in bouwteam worden opgestart.

ONTWERPVISIE

- Alle verdiepingen zijn op vergelijkbare wijze verbouwd voor wonen met zorg.
- De indeling bleef flexibel voor verschillende doelgroepen en toekomstig gebruik.
- Studio's zijn zorggeschikt gemaakt met grotere badkamers, bredere deuren, nieuwe pantry's en vernieuwde zorgtechnologie/domotica.
- Buurtkamers en huiskamers kregen volwaardige keukens, betere ventilatie en koeling en waar mogelijk extra buitenruimte.
- Gangen zijn verbreed voor betere bereikbaarheid van de woningen.
- De begane grond is opnieuw ingedeeld, inclusief een nieuw kookconcept in het restaurant.
- De begane grond stimuleert ontmoeting tussen bewoners, studenten, medewerkers en wijkbewoners.

VERDUURZAMING

- Bestaande beglazing is vervangen door HR++ beglazing.
- Spouwmuren zijn nageïsoleerd en PV-installatie geplaatst.
- WTW-installaties met koeling zijn toegepast in buurtkamers en gangen.
- Armaturen zijn vervangen door led-smartscan-armaturen.
- De combinatie van bouwkundige en installatie-technische maatregelen verbetert comfort, energie-prestatie en gebruikskwaliteit.

8 Vondelschool Bussum

Renovatie en uitbreiding van een monumentaal schoolgebouw

De Vondelschool in Bussum bewijst dat monumentale gebouwen zich uitstekend lenen voor eigentijds gebruik. Met respect voor het verleden ontstaat een leeromgeving die klaar is voor de toekomst.

HISTORISCHE CONTEXT

Het karakteristieke monumentale gebouw van de Vondelschool aan de Oud-Bussummerweg 22 in Bussum, ontworpen door gemeentearchitect J.F. Everts, dateert uit 1905. Met de renovatie en uitbreiding blijft de onderwijsfunctie behouden, terwijl het gebouw wordt gemoderniseerd, verduurzaamd en geschikt gemaakt voor het onderwijs van nu.

- Oorspronkelijk ontworpen als gangschool met een duidelijke, symmetrische opzet.
- Rijke detaillering en hoge ruimten geven het gebouw karakter.
- Sterke verankering in de buurt en lokale identiteit.
- Functioneel gedateerd, installatie-arm en energetisch slecht.
- Monumentale status vraagt om zorgvuldige ingrepen.

KEUZE VOOR RENOVATIE

- Behoud van cultuur- en monumentaal historische waarde staat centraal.
- Instandhouding van de bouwkundige structuur en materialen voorkomt onnodige milieubelasting.
- Nieuwbouw zou het karakter van de plek aantasten.
- Renovatie biedt ruimte voor maatwerk in onderwijs-concept.

ONTWERPVISIE

- Uitgangspunt: versterken wat er al is.
- Terugbrengen van de oorspronkelijke structuur en de kern (hooftrap in ere herstellen).
- Toevoeging van leerpleinen en flexibele onderwijs-ruimten met de inpassing van nieuwbouw met veel glas en daarmee (dag)licht in de ruimten.
- Heldere zichtlijnen en meer ruimtelijke samenhang.
- Oud en nieuw zijn herkenbaar, maar vormen één geheel.

VERDUURZAMING

- Isoleren op niveau nieuwbouweisen.
- Gebruik van duurzame materialen zoals cellulose isolatievezels in het dak.
- All-electric, volledig van het gas af:
  - BENG.
- Verbeteren isolatie zonder het gevelbeeld te verstoren.
- Vernieuwen installaties naar hedendaags comfort-niveau.
- Afstemmen ventilatie op gezonde leer-omstandigheden.
- Energiegebruik aanzienlijk teruggebracht: BENG-eisen worden gehaald in een monument!

Meer over dit project

9 Aleida Nijland - Universiteit Leiden

Renovatie bestaand universiteitsgebouw

Het Aleida Nijlandgebouw van Universiteit Leiden wordt ingrijpend gerenoveerd tot een toekomstbestendige omgeving voor onderwijs, onderzoek en ontmoeting. Vier afzonderlijke gebouwdelen worden verbonden tot één samenhangend geheel, met behoud van de karakteristieke architectuur en bijzondere aandacht voor circulariteit en duurzaamheid.

HISTORISCHE CONTEXT

Het gebouw dateert uit het begin van de jaren tachtig en is ontworpen door architect Joop van Stigt. Kenmerkend is de structuralistische opzet met afzonderlijke gebouwdelen, binnenhoven en verbindingsroutes.

- Oorspronkelijk ingericht met werkkamers en collegeruimten.
- Herkenbare architectuur met een menselijke schaal.
- Meerdere entrees en verbindingen met de binnenstad van Leiden.
- Verouderde installaties en onvoldoende binnencomfort.
- Versnipperde indeling en beperkte toegankelijkheid.

KEUZE VOOR RENOVATIE

- Met respect voor het beschermde stadsgezicht renoveren.
- Behoud van de bestaande constructie en architectonische identiteit.
- Kostenbeheersing door hergebruik van het casco.
- Verbetering van toegankelijkheid, functionaliteit en binnenklimaat.
- Samenbrengen van afzonderlijke gebouwdelen tot één geheel.
- Geschikt maken voor toekomstig onderwijs en onderzoek.

ONTWERPVISIE

- Behoud van karakteristieke elementen van het oorspronkelijke ontwerp van Joop van Stigt.
- Overkappen van de binnenplaats tot centraal atrium voor ontmoeting en verbinding.
- Onderwijs- en labruimten op de onderste verdiepingen.
- Rustige werkplekken op de hogere verdiepingen.
- Grotere ramen voor meer daglicht en zicht op de omgeving.
- Behoud en uitbreiding van groen, met een unieke binnentuin en dakterrassen.
- Aandacht voor akoestiek, routing, samenwerking en toegankelijkheid.

VERDUURZAMING

- BREEAM-NL Excellent als duurzaamheidsambitie.
- Behoud van kolommen, vloeren, kelder en delen van de draagconstructie.
- Hergebruik van plafondhout, deuren, kozijnen en traponderdelen.
- Toepassing van biobased isolatie en tussenwanden.
- Gebruik van gerecycled HR++-glas.
- Aansluiting op bestaande warmte-koudeopslag en toepassing van zonnepanelen.
- Hoogwaardig hergebruik en recycling van vrijkomende materialen.
- Circulair hergebruik van gevelstenen binnen de Universiteit Leiden.

Meer over dit project

10 Godelindeschool Hilversum

Renovatie van een bestaand schoolgebouw en gymzaal

De Godelindeschool laat zien dat ook met gerichte ingrepen grote kwaliteitssprongen mogelijk zijn, met als resultaat een frisse, functionele en gezonde leeromgeving.

HISTORISCHE CONTEXT

Het oorspronkelijke gebouw van de Godelindeschool in Hilversum, ontworpen in de kenmerkende stijl van Dudok, was en is in gebruik als basisschool en maakt deel uit van de functionele en esthetisch doordachte onderwijshuisvesting uit het begin van de 20e eeuw.

- Klassieke schoolstructuur met weinig onderlinge verbinding.
- Gebouwd in een tijd met lagere eisen aan comfort en energie.
- Installaties en ventilatie voldoen niet meer.
- Degelijke basisconstructie aanwezig.

KEUZE VOOR RENOVATIE

- Efficiënte manier om kwaliteitsverbetering te realiseren.
- Behoud van vertrouwde plek voor gebruikers.
- Gemeentelijk monument met veel historisch intact gebleven elementen.
- Gericht investeren in wat echt nodig is.
- Bestaande gymzaal (separaat gebouw op het terrein, niet monumentaal) wordt verduurzaamd en maakt ook onderdeel uit van de opgave.

ONTWERPVISIE

- Openbreken van gesloten structuur.
- Meer licht, lucht en visueel contact tussen ruimten.
- Heldere indeling en betere overzichtelijkheid.
- Warme en rustige uitstraling in materiaalgebruik.

VERDUURZAMING

- Ventilatie wordt aangepast naar een gezond niveau.
- Energiegebruik wordt verlaagd door efficiëntere installaties.
- Ledverlichting en verbeterd comfort.
- Gerichte isolatiemaatregelen binnen bestaande mogelijkheden.

Meer over dit project

Samen laten deze projecten zien dat renovatie geen standaardoplossing kent. Elk gebouw vraagt om een eigen strategie, afgestemd op context, gebruikers en ambities. Juist die diversiteit maakt renovatie tot een krachtig instrument voor toekomstbestendig vastgoed.

Colofon

Beeldmateriaal: Bob Awick, Thomas Architecten, Wouters Projecten, Mike van Schoonderwalt, BURO013 Architecten, MWA Hart Nibbrig, Marcel van der Burg, De Zwarte Hond.

Niets uit deze uitgave mag zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van HEVO B.V. worden gereproduceerd, noch aan derden ter inzage worden gegeven.

Statenlaan 8
5223 LA 's-Hertogenbosch
+31 (0)73 6 409 409

info@hevo.nl
hevo.nl

Assendorperdijk 1
8012 EG Zwolle
+31 (0)38 425 81 01

info@hevofame.nl
hevofame.nl

Regentesseplantsoen 52
2801 CM Gouda
+31 (0)73 6 409 409

facebook.com/HEVObv
nl.linkedin.com/company/hevo
nl.pinterest.com/HEVObv
youtube.com/user/HEVObv

© 2026 HEVO.
Alle rechten voorbehouden.